

TURINYS

Rask įkvėpimą! p. 5

KARVEDŽIAI IR VALSTYBĖS VEIKĖJAI

Gajus Julijus Cezaris	p. 6
Kleopatra	p. 10
Žana D'Ark	p. 14
Lorencas Medičis	p. 18
Marija Teresė iš Austrijos	p. 22
Sėdintis Jautis	p. 26
Vinstonas Čerčilis	p. 30

FILOSOFAI

Konfucijus	p. 34
Sokratas	p. 36

ŽMOGAUS TEISIŲ GYNĖJAI

Abraomas Linkolnas	p. 40
Gandis	p. 44
Helena Keler	p. 48

Motina Teresė iš Kalkutos	p. 52
Nelsonas Mandela	p. 56
Martinas Liuteris Kingas	p. 60
Ruta Beider-Ginsberg	p. 64
Rigoberta Menču	p. 68

ŠIUOLAIKINIAI LYDERIAI

Opra Vinfri	p. 72
Maiklas Džordanas	p. 76
Ilonas Maskas	p. 80
Laiko juosta	p. 84
Autoriai ir iliustratoriai	p. 86
Bibliografija	p. 87

RASK ĮKVĖPIMĄ!

Sunkmečiu kiekvienam gali būti naudinga nesyk susimąstyti, kaip mumis dėti elgtuši žmones, kuriais žavimės.

Todėl čia surinkta dvidešimt istorijų apie nepaprastas asmenybes, kurios dėl savo sumanumo, tvirtybės ir teisingumo jausmo tapo tikrais lyderiais. Daugelis jų, apdovanoti didžiuliu asmeniniu žavesiu, vedė tautas, bendruomenes ir žmones link bendrų tikslų, tokių kaip taika, lygybė, laisvė ir nepriklausomybė.

Tačiau lyderiai yra ir visi tie, kurie sugebėjo įveikti apribojimus, sunkumus ir kančias, nes visada tikėjo geresne ateitimi.

Šių istorijų veikėjai kadaise taip pat buvo paprasti berniukai ir mergaitės. Kai kurių vaikystė buvo liūdna arba jie turėjo gyventi su fizine negalia ir, norėdami rasti savo vietą gyvenime, susidūrė su didžiuliais sunkumais. Tačiau visus juos sieja gyvenimo pradžia – maži žingsneliai link didelio tikslo. Ir sugebėjimas įveikti nusivylimus bei nesėkmes niekada nepasiduodant.

Kartais žinojimas, kaip politiniai aktyvistai ir valstybių vadovai, karalienės ir filosofai, šventieji ir karo vadai sugebėdavo laimėti savo kovą, gali paskatinti mus geriau pažinti save ir padėti suprasti, kaip ir mums palikti pėdsaką pasaulyje.

Tikimės, kad šie dvidešimt lyderių sugebės įkvėpti tave ir sužadins entuziazmą, išvermę ir troškimą augti kartu su savo svajonėmis ir planais. Neabejojame, kad bent vienas iš jų paskatins tave atiduoti visas jėgas siekiant savo tikslo.

KAS ŽINO, GAL VIENĄ DIENĄ TU TAIP PAT TAPSI LYDERIU IR PASIEKSI NEĮTIKĖTINŲ DALYKŲ!

GAJUS JULIJUS CEZARIS

✦ POLITIKAS IR KARVEDYS ✦

Roma, Italija, 100 m. pr. Kr. – 44 m. pr. Kr.

Didis karo vadas, kuris gyveno ir kovojo dėl Romos šlovės

adinuosi Gajus Julijus Cezaris, mano gyslomis teka Romos įkūrėjų kraujas. Gimiau patricijų (taip tais laikais buvo vadinami didikais) šeimoje, visai netoli

miesto centro. Kaip visi kilmingi mano amžiaus berniukai, mokyti pradėjau būdamas šešerių metų su privačiu mokytoju Marku Antonijumi Gnifonu, kuris išmokė mane skaityti, rašyti ir įsiminti mūsų didžio miesto įstatymus. Tačiau svarbiausia, kad mokytojas supažindino mane su *ars oratoria*, mokėjimu viešai kalbėti ir užkariauti žmonių širdis bei protus. Tada to dar nežinojau, bet šios pamokos pasirodė besančios nepaprastai svarbios mano karjerai. Be jų tikrai nebūčiau tapęs didžiu lyderiu!

Nelaimėi, sulaukęs šešiolikos metų netekau tėvo ir tapau šeimos galva. Kitais metais vedžiau Korneliją, garsaus politiko Liucijaus Kornelijaus Cinos dukterį.

Užuot suteikusi dvasios ramybę, mūsų santuoka sukėlė man labai rimtų problemų.

Būdamas vos dvidešimties, atsidūriau pačiame dviejų partijų kovos už valdžią sūkuryje: vienai vadovavo diktatorius Sula, o kitai – mano uošvis Liucijus. Norėdamas išvengti bėdų, išvykau iš Romos ir įstojau į kariuomenę. Koviausi tolimojoje Bitinijoje¹ ir pelniau šlovę savo veiksmais mūšių laukuose.

” *Alea iacta est.*
(Burtas mestas²). “

Kai Sula mirė, galėjau grįžti į savo mylimą miestą ir siekti politinės karjeros.

Savo oratoriaus gabumais padariau išpūdį iškiliems visuomenės veikėjams ir įtikinau juos paremti mane.

Dar daugiau, sudariau tvirtas sąjungas su svarbiais žmonėmis, kad ir su karvedžiu Gnėjumi Pompėjumi Didžiuoju, trumpai vadinamu Pompėjumi, ir nepaprastai turtingu kariuomenės vadu Marku Licinijumi Krasu. Kartu sudarėme labai stiprų *triumviratą* (trijų valdovų grupę). Metus mes kartu valdėme Romą, paskui aš buvau išrinktas konsulu, tai reiškė, kad gavau svarbiausias politines pareigas valstybėje.

¹ Dabartinės Turkijos dalis. (Vert. past.)

² T. y. galutinai nuspręsta, tvirtai pasiryžta.

GAJUS JULIJUS CEZARIS

Tuo tarpu mano galios didėjimas sukėlė senatorių ir patricijų pavydą, todėl jie nutarė išsiųsti mane iš Romos ir padarė Galijos, vienos iš Romos provincijų, kuri dabar vadinama Prancūzija, valdytoju.

Ten aš vėl patraukiau į mūšių laukus ir sėkmingai užkariavau milžinišką teritoriją. Keturi mano legionai kovojo ypač sunkiomis sąlygomis, bet laimėjo visas kautynes. Savo vyrams buvau nepaprastas karo vadas, lygus Pompėjui. Legionieriai sakė, kad galiu įveikti visus priešus. Aš dėkodavau savo kariams ir niekada nepamiršdavau paminėti, kad mūsų sėkmę nulėmė jų drąsa ir neįveikiama „vėžlio rikiuotė“ – karinė taktika, kai legionieriai sustodavo vienas šalia kito ir iš priekio, viršaus bei šonų užsidengdavo skydais taip, kad sudarytų lėtai judantį stačiakampį. Ši glaudi rikiuotė padėjo legionieriams apsiginti nuo priešų puolimų.

Galijoje praleistais metais aš nuolat koviausi ir užkariavau naujas žemes. Vieną po kitos nugalėjau visas gentis, su kuriomis susidurdavau, ir nužygiavau taip toli, kad pasiekiau Atlanto vandenyno pakrantę. Bet net jūra nepajėgė manęs sustabdyti ir aš nuplaukiau į didžiulę salą, vadinamą Britanija, kur susidūriau su genties vadu Kasivelaunu ir įveikiau jį dviejuose mūšiuose.

Nelaimėi, neturėjau laiko atšvęsti savo šimtosios pergalės, nes gavau iš Galijos netikėtą žinią, kad barbarų gentys, vadovaujamos baimę keliančio Vercingetorikso, ėmė maištauti prieš romėnų kariuomenę. Priverstas grįžti į Galiją, aš įsivėliau į nepaprastai ilgą karą, bet galiausiai man visgi pavyko nugalėti savo priešą. Suprantama, kad

Nori būti panašus į Julijų Cezarį? Niekada neatsisakyk savo svajonių ir iš visų jėgų stenkis jas įgyvendinti.

mano didingi darbai sukėlė visų galingų vyrų Romoje pavydą.

Net Pompėjus, kuris kažkada buvo mano sąjungininkas, nusigrėžė nuo manęs.

Tada nutariau, kad žodžiai pasidarė beprasmingai, – turėjau užgrobti valdžią, kurios nusipelniau.

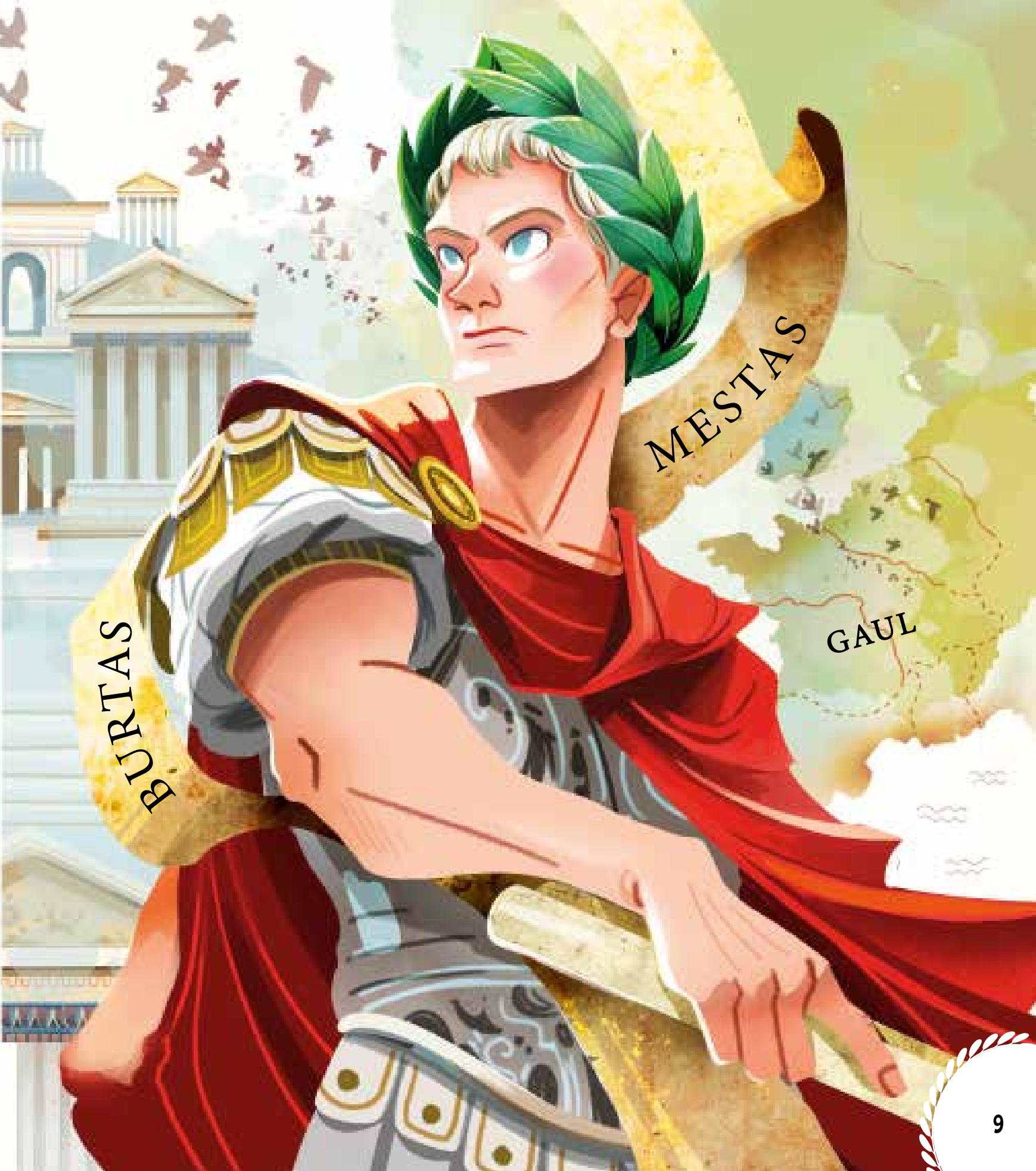
Lydimas ištikimų savo legionierių, aš išvykau iš Galijos ir nukeliavau į pietus, į Romą. Kai pasiekėme Rubikono upę, sieną, kurios nebuvo galima peržengti su kariuomene, aš ištariau žodžius, kuriuos tikriausiai esi girdėjęs: „Alea iacta est“, tai reiškia „Burtas mestas“. Nuo tos akimirkos žinojau, kad mano gyvenimas pasikeis amžinai.

Taip prasidėjo ilgas ir niokojantis karas su Pompėjaus kariuomene, kuris baigėsi mano pergale tolimojoje Afrikoje. Ten, kur Nilas įteka į Viduržemio jūrą ir kur aš įsimylėjau Kleopatrą, gražiąją Egipto karalienę. Tačiau mūsų meilė truko nelabai ilgai, nes turėjau grįžti valdyti į milžiniškus marmuro rūmus Romoje.

Dėl savo sprendimų buvau vadinamas diktatoriumi, bet viskas, ko troškau, tai pelnyti neblėstančią šlovę savo miestui! Akivaizdu, kad man pavyko. Nors mane ištiko mirtis nuo niekingų iš-

davikų rankos (tarp kurių buvo ir mano įsūnis Brutus), **Cezario vardas tapo visų didžiųjų imperatorių, kurie valdė po manęs, titulu.**

BURTAS

MESTAS

GAUL

KLEOPATRA

KARALIENĖ

Aleksandrija, Egiptas, apie 69 m. pr. Kr. – 30 m. pr. Kr.

Nepaprasta karalienė, kuri savo žavesiu pavergė romėnus

Kriš daugelį šimtmečių graikų istorikas Plutarčas rašė apie mane: „...bendraujant su Kleopatra, jai nebuvo įmanoma atsispirti...“ Bet jei tektų sudaryti savo savybių sąrašą, pradėčiau nuo ryžto ir drąsos, o ne nuo žavesio.

Prieš du tūkstančius metų pasaulyje, kuriame valdžia buvo vien vyrų rankose, jokia kita moteris nepajėgė drąsiai pasipriešinti karaliams ir karvedžiams, kaip padariau aš, ir paversti nuožmius užkariautojus švelniais ėriukais.

Troškau pasinaudoti visais turimais ginklais, kad sutvirtinčiau savo valdžią ir įgyvendinčiau svajonę sukurti Rytų imperiją, panašią į Aleksandro Didžiojo.

Aš gimiau vieną žiemos dieną 69 m. pr. Kr. savo tėvo Ptolemajaus XII Auletės rūmuose ir vaikystėje visą laiką leidau ruošdamasi būsimos karalienės vaidmeniui. Mokiausi retorikos, geometrijos, aritmetikos, astronomijos ir medicinos. Mintinai deklamavau poemas, tragedijas ir komedijas, piešiau, skambinau lyra, dainavau, jodinėjau... Mokėjau kalbėti daugeliu užsienio kalbų, tarp jų

ir graikų, kuria bendrauta mano šeimoje, ir egiptiečių, kuri jau seniai nebebuvo mūsų oficialioji kalba.

Egipto monarchija išgyveno sunkius laikus ir, norėdami užgrobti sostą, mano šeimos nariai beatodairiškai žudė vieni kitus. Tokių žiaurybių sukuryje aš neturėjau kito pasirinkimo, tik išmokti visada būti budri ir veikti pirmoji.

Kai mirė mano tėvas, pradėjau valdyti kartu su savo jaunesniuoju broliu ir sutuoktiniu, Ptolemaju XIII. Tais laikais santuokos tarp giminaičių buvo gan įprastos, taip elgtasi norint išlaikyti karališkojo kraujo grynumą.

Tačiau vos sužinojusi, kad sutuoktinis surengė prieš mane sąmokslą, pabėgau į Siriją, kur ketinau suburti kariuomenę ir grįžusi atkeršyti.

Egiptiečiai draugiškai sutarė su Roma, galingiausia tų laikų valstybe. Sužinojau, kad romėnų karvedys Pompėjus, pralaimėjęs Julijui Cezariui, atvyko į Aleksandriją prašyti mano brolio pagalbos. Tačiau Ptolemajus, bijodamas romėnų keršto, Pompėjų nužudė ir pasiuntė jo galvą kaip dovaną Cezariui.

„Aš neafidaviau savo garbės, ji tiesiog buvo užkariauta.“

KLEOPATRA

Šis irgi buvo atvykęs į Egiptą ir dovana jam visai nepatiko. Privalėjau pasinaudoti susidariusia padėtimi, todėl prasmukau į karališkuosius rūmus susisupusi į užtiesalą ir pasirodžiau Cezariui. Išradingumas buvo vienintelis mano ginklas, ir man pavyko.

Sugebėjau priversti Cezarį kuriam laikui pamiršti Romą, be to, jis sutiko padėti man atgauti sostą ir padovanojo sūnų Cezarioną. Kai Cezaris nutarė grįžti į tėvynę, kartu jis pasiėmė ir mudu su sūnumi. Tačiau Cezaris netrukus buvo nužudytas savo politinių priešų. Neturėjau kito pasirinkimo, tik skubėti atgal į Aleksandriją ir valdyti kaip Cezariono, kuris dabar tapo Ptolemajumi XV, motina. Bet mano karalystėje dar neviešpatavo taika.

**Nori būti panaši į Kleopatrą?
Aistringai mokykis, tik žinios
suteiks tau fikrą galią.**

Po Cezario mirties triumvirato narys Markas Antonijus, kuris buvo vedęs savo varžovo Oktaviano seserį, buvo pasiūstas į rytų kraštus. Jis norėjo užkariauti Partų imperiją, todėl atvyko prašyti mano pagalbos, o aš pasinaudojau proga užsitikrinti naują galingą sąjungininką.

Nuvykau susitikti su Marku Antonijumi sėdėdama po paaukuotu baldakimu, įrengtu įspū-

dingame laive su auksiniu pirmagaliu ir purpurinėmis burėmis.

Mano egzotiškas žavesys ir dvaro puikumas padarė trokštamą įspūdį: netrukus mudu su Marku Antonijumi susituokėme pagal egiptietiškus papročius.

Tai buvo tikra meilė ir neabejotinai aistringiausi santykiai senovės istorijoje. Be to, Antonijus palaikė mano norą sukurti Rytų imperiją. Tačiau, vesdamas mane, jis išsižadėjo savo žmonos, todėl neteko romėnų palankumo.

Kai Oktavianas paskelbė Egiptui karą, mano atsaku tapo per neįtikėtinai trumpą laiką pastatytas trijų šimtų laivų laivynas. Aš ėmiausi jam vadovauti ir mes išplaukėme į Akcijų, kur susikovėme su Oktaviano laivais.

Nelaimėi, patyriau sunkų pralaimėjimą: Oktavianas su savo legionais užėmė Aleksandriją, o Antonijus iš gėdos dėl pralaimėjimo nusižudė. Negalėjau matyti savo karalystės prieš rankose, todėl ir aš nusižudžiau išgėrusi mirtinių nuodų ar, kaip pasakoja legenda, leisdama nuodingai gyvatei man įgelti.

Norėčiau, kad mane prisimintų kaip karalienę, kuri šimtmečiais įkvėpė poetus, dramaturgus, menininkus ir istorikus.

Žmonės, kurie mane mylėjo, sakė, kad aš graži, mano priešai tvirtino, jog buvau bjauri, bet tai nesvarbu: pasitelkusi savo žinias, protą ir politinį įžvalgumą, aš iki paskutinio atodūsiu kovojau, norėdama paversti savo karalystę kaip niekad didinga ir leisti faraonų šaliai klestėti sulaikant Romos galybę.

Praėjus šimtmečiams po mano mirties filosofas Blezas Paskalis apie mane pasakė: „Jei Kleopatros nosis būtų buvusi trumpesnė, pasaulio veidas būtų pasikeitęs.“

Bet niekas negali pasakyti, koks būtų pasaulis, jei drąsūs žmonės, tokie kaip aš, būtų kitokie, nei buvo...

